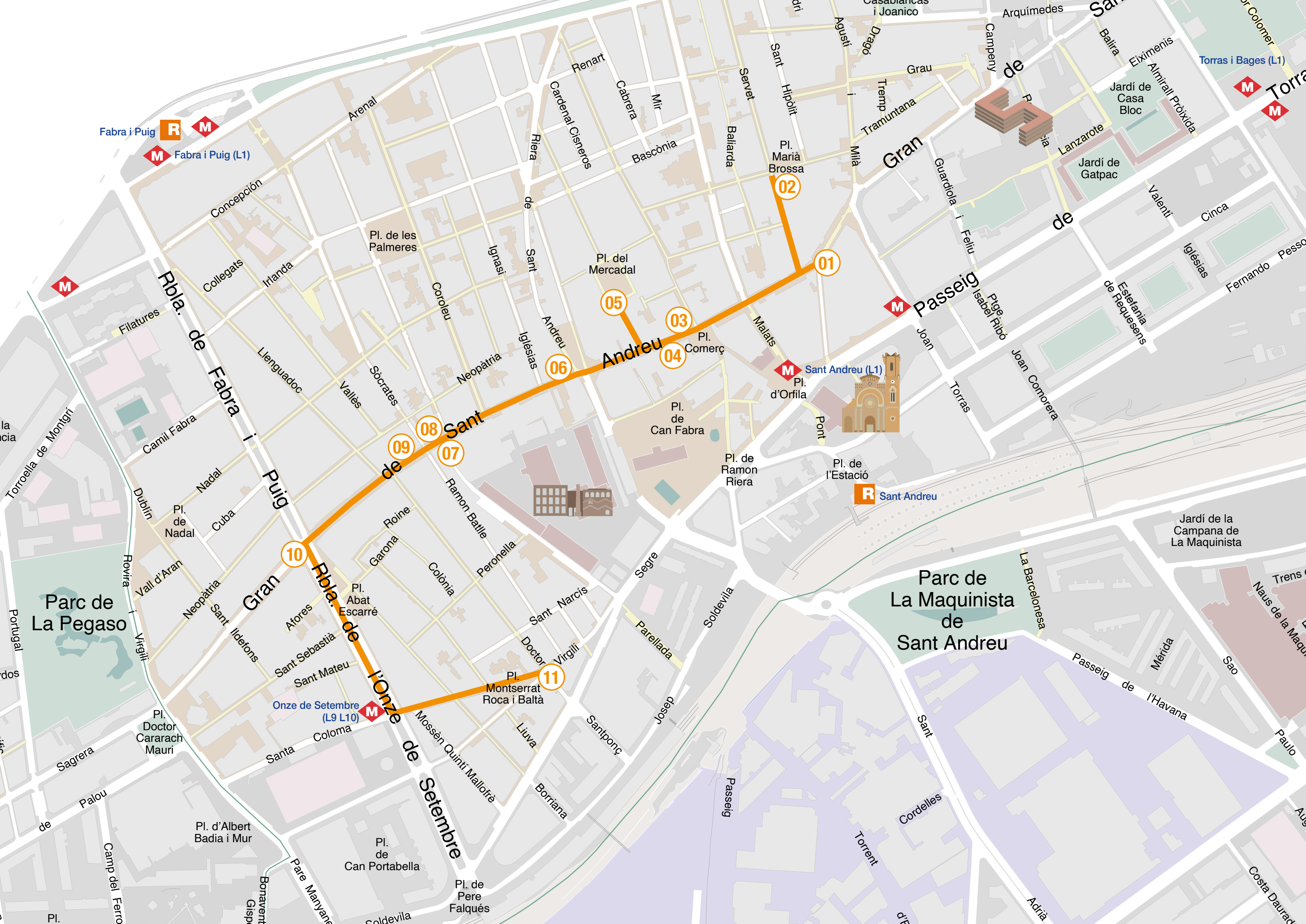




ITINERARI **COMERÇOS SINGULARS**



Fabra i Puig
M Fabra i Puig (L1)



Andreu

Sant Andreu (L1)



Sant Andreu

Parc de La Pegaso

Parc de La Maquinista de Sant Andreu

Onze de Setembre (L9 L10)



ITINERARI COMERÇOS SINGULARS

Si volem conèixer el nucli antic de Sant Andreu no podem oblidar-nos dels seus establiments centenaris i aquells que, tot i no comptar amb una vida tan longeva, destaquen per la història i la vàlua de l'edifici que els acull. És el cas de la cansaladeria Puig, que presenta un casquet de bomba incrustat a la façana.

Entre els comerços centenaris, es troben la Casa Rusca (1906), que porta tres generacions oferint moda de tall clàssic, i la Impremta Baltasar (1861), la més antiga de Catalunya, amb més de 150 anys d'història. El barri també compta amb la farmàcia Guinart (1896), que conserva la façana modernista original i part de la decoració interior també originària. Altres farmàcies centenàries són la Clapés (1863) i la Franquesa (1842), que, tot i no haver conservat l'aspecte original, preserven testimonis de la seva llarga història. D'altra banda, la fleca Girabal (1909-2022) i el forn de Can Tur (1888) són dos grans exemples de producció artesanal de pa.

A la plaça Mercadal, el mercat de Sant Andreu ha estat remodelat reutilitzant materials del mercat original de 1914. El bar Versailles (1915-2024) i el bar Colòmbia (1913) són locals històrics del barri.

1 FARMÀCIA GUINART

Gran de Sant Andreu, 306



Fundada l'any 1896 per Anselm Guinart i González, la farmàcia Guinart ha vist desfilar pel seu taulell quatre generacions de la mateixa família. La farmàcia manté la decoració modernista exterior en un estat immillorable, i, a dins, conserva peces originals, receptaris i instruments de laboratori. Un autèntic museu de la farmàcia.

2 FLECA GIRABAL

Servet, 34



Quatre generacions de forners van treballar a la fleca Girabal des que fou fundada l'any 1909 per Bartomeu Girabal Plans fins al seu tancament l'any 2022. En el moment del seu tancament, el forn encara conservava bona part de la decoració original. Per exemple, l'enrajolat de color blanc amb una zona d'arrambador de ceràmica modernista amb motius geomètrics i florals. El 2009 l'establiment va rebre el Premi Botiga Centenària.

Foto: © Esteve Vilarrúbies. Fons d'Imatges del Comerç de Catalunya.

3 BAR VERSALLES

Gran de Sant Andreu, 255



Als baixos de la modernista Casa Vidal, el bar Versailles va obrir les seves portes el 1915 i presenta una decoració modernista afí a l'original. Durant la seva llarga vida, fins al seu tancament l'any 2024, el bar va presenciar tertúlies intel·lectuals i lluites sindicals, va experimentar la col·lectivització durant la República i va convertir el seu soterrani en refugi antiaeri durant la Guerra Civil.

4 FARMÀCIA FRANQUESA

Gran de Sant Andreu,
256-260



La farmàcia fou inaugurada l'any 1842. Després de passar per diferents farmacèutics, a partir de l'any 1923, va començar a regentar-la la família Franquesa. Segueix la tradició heretada de formular amb productes d'origen vegetal. A l'interior es conserven els mobles originals d'estil isabelí.

5 MERCAT DE SANT ANDREU

Plaça Mercadal, 41



A l'antiga plaça Mercadal, s'hi va iniciar un mercat a l'aire lliure quan Sant Andreu de Palomar era un municipi independent del pla de Barcelona. A mitjan segle XIX, es va començar a regularitzar la venda ambulant a Barcelona a través de la construcció de mercats coberts. L'any 1850 va projectar-se la plaça de vendre porticada de Sant Andreu, tot i que fins al 1914 no van instal·lar-se la cobertura metàl·lica i les parets d'obra vista. El 2019 l'edifici fou enderrocat per a la construcció del nou mercat remodelat, que va finalitzar l'any 2022. Cal destacar la tasca feta en la coberta i la reutilització de materials (ferro i zinc) de l'antic mercat, que mantenen la memòria històrica. Avui dia, la major part dels venedors són descendents dels primers comerciants del mercat.

6 FARMÀCIA CLAPÉS

Gran de Sant Andreu, 211



L'any 1863, Gaspar Viñas va establir aquesta farmàcia en l'indret on els seus avantpassats havien regentat una ferreria des del 1712. En l'actualitat n'és titular el besnét de Gaspar Viñas, després que quatre generacions de farmacèutics hagin regentant la farmàcia.

7 IMPREMTA BALTASAR

Gran de Sant Andreu, 152 bis



Aquest establiment situat al carrer Gran de Sant Andreu és la impremta més antiga de Catalunya. La va crear Pau Baltasar el 1861, i la Fabra i Coats va ser el seu primer client. La impremta segueix en mans de la mateixa família. Actualment hi treballa la cinquena generació de la nissaga. Encara conserva la maquinària original a l'interior de la botiga i és un dels pocs establiments de Barcelona on el sistema de tipus mòbils es continua fent servir.

8 CANSALADERIA PUIG

Gran de Sant Andreu, 147



Fundada l'any 1957, la cansaladeria Puig mostra, a la façana del carrer Sòcrates, un casquet de bomba de l'any 1843. Es tracta d'un artefacte disparat per les tropes del brigadier Prim, instal·lades a l'antiga masia de Cal Borni, per tal de sufocar la revolta progressista de la Jamància, el primer aixecament popular contra l'estat liberal i les seves mesures centralitzadores.

9 CASA RUSCA

Gran de Sant Andreu, 135



Va obrir les seves portes l'any 1906 i fins avui l'han gestionat tres generacions de la mateixa família. En origen especialitzada en roba de senyora, actualment se centra en la confecció de senyor i de cortines.

10 BAR COLÒMBIA

Rambla Fabra i Puig, 1



El Colòmbia va obrir les seves portes l'any 1913 i encara es troba regentat per la família fundadora. Actualment és la tercera generació qui trobem darrere el taulell. Els treballadors de l'antiga fàbrica d'automoció Hispano - Suiza es compten entre els primers clients del bar. El nom originari del local fou Kiosco i després, als anys cinquanta, Hispano. Va rebatejar-se durant l'època franquista.

11 FORN DE CAN TUR

Virgili, 74



Va néixer l'any 1888. Va canviar de nom quan l'avi de l'actual propietari, Francesc Tur, va venir d'Eivissa per treballar al forn i va casar-se amb la filla de l'amo. A dia d'avui, hi treballa la quarta generació de la mateixa família.